

Насоки за нна-замал
Образование за възрастни
Доставчици за използван
на инструмент за
осигуряване на
качеството на
самооценка в
неформалното обучение
на възрастни

2023 г

Съдържание

Въведение	3
1. Запознайте се с инструмента	4
2. Идентифицирайте заинтересованите страни и създайте екип	4
3. Планирайте процеса на самооценка	5
Фаза на планиране:	5
Фаза на изпълнение:	5
Фаза на оценка:	5
Фаза на преглед:	5
Анализ на данни и отразяване	6
Планиране на действие и непрекъснато подобрене	6
Документация и отчетност	6
Обратна връзка и ангажиране на заинтересованите страни	7
Въпросник за самооценка: Осигуряване на качеството в програмите за неформално обучение на възрастни	8
Фаза 1 – Планиране	8
Фаза 2 – Изпълнение	8
Фаза 3 – Оценка	8
Фаза 4 – Последващи действия	8

Въведение

Следните насоки имат за цел да помогнат на доставчиците на професионално образование и обучение (ПОО) при ефективното използване на инструмента за самооценка, базиран на рамката EQAVET. Този инструмент е предназначен да оцени и подобри качеството на програмите за неформално обучение на възрастни. Като следват тези стъпки, доставчиците на ПОО могат да вземат информирани решения за подобряване на образователния опит и резултатите за възрастни обучаеми.

Използването на индикатори за определяне на целите, които трябва да бъдат постигнати, има много положителни аспекти, тъй като те:

- Помогнете на доставчиците на ПОО да установят цели и приоритети за осигуряване на качество.
- Това са точни, конкретни цифри, които дават тласък на вземащите решения да операционализират целите, така че да могат да бъдат измерени.
- Позволето сравнение и бенчмаркинг на национално, регионално и дори международно ниво.
- Подкрепете безпристрастното наблюдение, тъй като идентифицирането на точни референтни параметри може да намали субективността на преценката.
- Позволяват идентифицирането на областите на върхови постижения и критичните области и подкрепят решението за най-подходящите политики и мерки, които да бъдат приложени.
- Осигурете солидна отправна точка за оценката. Без интегриране на количествени данни с качествен анализ всяка оценка е изложена на риск от субективизъм.

Инструментът за самооценка има за цел да предостави структурирана рамка за оценка на качеството на програмите за неформално обучение на възрастни. Базира се на цикъла за осигуряване и подобряване на качеството на EQAVET, който включва фази на планиране, изпълнение, оценка/оценка и преглед/ревизия.

Основната цел на инструмента за самооценка е да помогне на доставчиците на услуги за обучение да признаят важноста на осигуряването на качество и да установят път към постигането му. Използвайки този инструмент, доставчиците могат да идентифицират силни области и области, които се нуждаят от подобрение в своите програми за неформално обучение за възрастни.

Инструментът се ръководи от следните принципи:

- *Гъвкавост*: Заинтересованите страни могат да избират и комбинират критерии въз основа на техните специфични нужди и целева аудитория.

- *Непрекъснато усъвършенстване:* Инструментът поддържа непрекъснат процес на подобряване на качеството и не е еднократна оценка.
- *Вземане на решения, базирани на доказателства:* Данните, събрани с помощта на инструмента, трябва да информират политиката и вземането на решения, свързани с програмите за неформално образование за възрастни.

Въпреки че самооценката също предлага ценна информация за качеството на програмата, има *предизвикателства* да обмисли:

- *Събиране на данни:* Събирането на точни и подходящи данни може да изисква много ресурси.
- *Субективизъм:* Тълкуването на резултатите може да варира и е важно да се осигури балансирана и безпристрастна оценка.
- *Адаптиране към контекста:* Инструментът може да се нуждае от персонализиране, за да се приведе в съответствие с конкретни национални или регионални контексти.

Инструментът използва индикатори EQAVET, които не са статични категории, а съществуват в континуум. Препоръчително е да се интегрират количествени данни с качествен анализ за цялостна оценка. Резултатите могат да се използват за определяне на цели за осигуряване на качество, подпомагане на вземането на решения, улесняване на сравненията и идентифициране на области за подобрене.

Запознаване с инструмента

Преди да започнете процеса на самооценка, отделете време, за да се запознаете с инструмента за самооценка, базиран на рамката на EQAVET. Това означава задълбочено разбиране на предоставения преглед, описание, цел, принципи и критерии. Наистина е важно да разбирате добре предназначението на инструмента и как се съгласува с принципите на EQAVET.

Предприемането на тази начална стъпка поставя началото на структуриран и информиран подход, който ще ви помогне да оцените ефективно програмите за неформално обучение на възрастни. Това е като да имате солидна основа, преди да построите къща – това гарантира, че всичко останало върви гладко. Така че, инвестирайте известно време в тази първа стъпка, за да направите останалата част от процеса много по-плавна и ефективна.

Идентифицирайте заинтересованите страни и създайте екип

Идентифицирането на ключовите заинтересовани страни и формирането на специален екип за самооценка е от съществено значение. Този екип трябва да включва представители от различни групи заинтересовани страни, като преподаватели, администратори, обучаеми, индустриални партньори и друг съответен персонал.

В допълнение към вътрешните заинтересовани страни е важно да се ангажират външни субекти като общините. Общините играят решаваща роля в подкрепата и улесняването на инициативи за образование на възрастни в техните общности. Представители на местни правителствени служби, обществени организации и други съответни органи могат да предоставят ценна информация и ресурси за подобряване на процеса на оценка.

Чрез включването на общините доставчикът на ПОО получава достъп до допълнителна експертиза и ресурси, които допринасят за цялостна и добре информирана оценка. Този съвместен подход не само засилва процеса на оценка, но също така засилва чувството за споделена отговорност за непрекъснатото подобряване на програмите за неформално обучение на възрастни в общността.

1. Планирайте процеса на самооценка

Разделянето на процеса на самооценка на управляеми фази е стратегически подход, който гарантира систематично и организирано оценяване. Това разделение е в съответствие с цикъла за осигуряване и подобряване на качеството на EQAVET, който включва фази на планиране, изпълнение, оценка/оценка и преглед/ревизия.

Фаза на планиране:

По време на тази начална фаза поставете ясни и измерими цели и задачи за процеса на самооценка. Дефинирайте политиките, процедурите, задачите и разпределете необходимите човешки ресурси.

Пример: Доставчик на ПОО очертава целта си да подобри качеството на своите програми за обучение на възрастни. Целите включват подобряване на резултатите на обучаемите и увеличаване на значението на индустрията.

Фаза на изпълнение:

Установете процедури за постигане на определените цели и задачи. Това включва задачи като развиване на партньорства, включване на заинтересовани страни, разпределяне на ресурси и определяне на оперативни процедури.

Пример: Доставчикът на ПОО формира сътрудничество с местни фирми, за да предостави възможности за практическо обучение на възрастни учащи. Разпределени са ресурси за актуализирани учебни материали.

Фаза на оценка:

Проектиране на механизми за събиране и обработка на данни за извършване на информирани оценки. Оценявайте постиженията спрямо поставените цели и задачи.

Пример: Проучванията се администратират сред учащи, учители и индустриални партньори за събиране на обратна връзка относно ефективността на програмата. Записите за представяне се анализират, за да се оцени напредъкът на обучаемия.

Фаза на преглед:

След обработка на обратната връзка и резултатите от оценката, ангажирайте ключови заинтересовани страни в дискусии и анализи. Разработете процедури за промяна, като се фокусирате върху постигането на целеви резултати и поставянето на нови цели.

Пример: Доставчикът на ПОО свиква среща за преглед с преподаватели, администратори и партньори от индустрията. Те анализират резултатите от оценката и разработват планове за действие за подобряване на програмата.

Установяването на график е от решаващо значение, за да се гарантира, че всяка фаза е адекватно адресирана. Разпределете конкретни времеви рамки за дейностите в рамките на всяка фаза, позволявайки задълбочени оценки без неоправдани забавяния. Например, фазата на планиране може да отнеме един месец, последван от два месеца за изпълнение и т.н.

Разпределяне на ресурси е също толкова жизненоважно. Това включва бюджетни средства за необходимите материали, часове на персонала и всякакви външни експертизи, необходими за процеса на самооценка.

Разпределяне на отговорности изяснява кой е отговорен за всеки аспект от дейностите по самооценка. Това гарантира, че задачите се изпълняват ефективно и че всички членове на екипа разбират своите роли. Например, ръководителят на екипа за самооценка наблюдава фазата на планиране, докато членовете на екипа за изпълнение се справят със задачите, свързани с фазата на изпълнение.

Анализ на данни и отразяване

След събирането на данни по време на процеса на самооценка е изключително важно да се потопите в задълбочен анализ. Потърсете тенденции, модели и области, където могат да бъдат приложени подобрения. Помислете върху тези констатации и помислете как те съответстват на основните цели на вашата програма за неформално обучение за възрастни.

Например, нека вземем примера с доставчик на ПОО. Те внимателно анализират данните и забелязват постоянно повишаване на удовлетвореността на обучаемите и представянето им в курсовете по здравеопазване след прилагането на целеви услуги за поддръжка. Отразявайки тази положителна тенденция, те признават значителното въздействие, което има върху постигането на тяхната мисия за предоставяне на висококачествено образование.

Планиране на действие и непрекъснато подобрене

Въз основа на идентифицираните области за подобрене, доставчикът на ПОО трябва да разработи подробен план за действие. Разпределете отговорности, задайте ясни срокове и разпределете необходимите ресурси за изпълнение. Докато планът за действие напредва, не забравяйте да наблюдавате напредъка във времето.

В случая с доставчика на ПОО техният план за действие включва допълнително обучение на преподаватели, създаване на програма за наставничество и интегриране на симулационни лаборатории за практическо обучение. Тези инициативи са възложени на съответни екипи с точно определени срокове за изпълнение.

Документация и отчетност

Доставчиците на ПОО трябва да поддържат щателни записи на целия процес на самооценка, включително констатации, планове за действие и резултати. Прозрачността и отчетността са ключови. За предпочитане е да се генерират изчерпателни отчети за споделяне със заинтересованите страни, показващи постигнатия напредък.

Например доставчиците на ветеринарни услуги поддържат изчерпателен запис на своите усилия за самооценка, включително подробни планове за действие и доклади за напредъка. Те редовно споделят тези отчети със заинтересованите страни, демонстрирайки своя ангажимент за прозрачност и непрекъснато подобрене.

Обратна връзка и ангажиране на заинтересованите страни

По време на процеса на самооценка активно търсете обратна връзка от заинтересованите страни. Техният принос е безценен при усъвършенстване на стратегии и подходи.

Насърчавайте постоянната ангажираност със заинтересованите страни, за да гарантирате, че техните перспективи се оценяват.

Следвайки тези изчерпателни насоки, доставчиците на ПОО могат да впрегнат пълния потенциал на инструмента за самооценка, стимулирайки непрекъснато подобряване на качеството на програмите за неформално обучение за възрастни. Този проактивен подход не

само подобрява учебния опит за възрастни учащи, но също така допринася за по-широките цели за насърчаване на високи постижения в професионалното образование и обучение.

Например, усърдното използване на инструмента за самооценка от центъра за професионално обучение води до забележими подобрения в резултатите на обучаемите, уместността на програмата и партньорствата в индустрията. Техният ангажимент за осигуряване на качество поставя еталон за други доставчици на ПОО в региона.

За целите на проекта изготвяме въпросник за самооценка на доставчиците на ПОО, по предложени критерии. Всеки доставчик на ПОО може да коригира или прецизира тези въпроси, за да отговорят по-добре на особеностите на вашия контекст. Това ще помогне да се гарантира, че процесът на самооценка е точно съобразен с неговите специфични нужди.

Въпросник за самооценка: Осигуряване на качеството в програмите за неформално обучение на възрастни

Фаза 1 – Планиране

Критерий 1: Яснота на целите и задачите

- 1. Целите на нашата програма за неформално образование за възрастни ясно ли са определени и специфични по отношение на уменията или компетенциите, които трябва да бъдат придобити?**
  - да
  - Не
- 2. Имаме ли измерими цели с определени индикатори за успех?**
  - да
  - Не

Критерий 2: Участие на заинтересованите страни

- 3. До каква степен съответните заинтересовани страни (преподаватели, учащи, работодатели, членове на общността) участват в процеса на планиране?**
  - Активно участва
  - Донякъде замесен
  - Минимално ангажирани
  - Не участва
- 4. Можете ли да дадете пример за това как представителите на индустрията са ангажирани в идентифицирането на съответните умения и компетенции?**

.....
- 5. Как да съберем информация от учащите относно техните образователни и кариерни цели?**

.....

Критерий 3: Интегриране на технологии и иновации

- 6. До каква степен интегрираме технологии и иновативни методи на преподаване, за да подобрим учебния опит?**
  - Напълно интегриран
  - Частично интегриран
  - Минимално интегриран
  - Не е интегриран

7. Можете ли да дадете пример за това как включваме технологии или иновативни методи в нашия подход към обучението?

.....

8. Как се използват нововъзникващите технологии, за да останат подходящи и конкурентоспособни на пазара на труда?

.....

Фаза 2 – Изпълнение

Критерий 1: Ангажираност на заинтересованите страни

9. Колко активно са ангажирани различните заинтересовани страни в процеса на внедряване (учащи, преподаватели, работодатели, членове на общността)?

- Активно ангажиран
- Донякъде ангажиран
- Минимално ангажиран
- Не е ангажиран

10. Можете ли да дадете пример за това как работодателите участват в разработването на учебни програми или осигуряването на стажове?

.....

11. Как да търсим информация от обучаемите по отношение на техните предпочитания за методи на обучение и среди за учене?

.....

Критерий 2: Разпределение и използване на ресурси

12. Колко ефективно разпределяме и използваме човешки, финансови и материални ресурси в подкрепа на изпълнението на програмата за ПОО?

- Много ефективно
- Умерено ефективно
- Минимално ефективно
- Неефективно

13. Можете ли да дадете пример за това как гарантираме, че средствата са разпределени за необходимото оборудване, технологии и материали?

.....

14. Как да оптимизираме графика на инструкторите, за да отговорим на изискванията на програмата?

.....

Критерий 3: Подход, ориентиран към обучаемия

15. До каква степен нашият процес на внедряване дава приоритет на нуждите, предпочитанията и стиловете на учене на обучаемите?

- С висок приоритет
- С умерен приоритет
- С минимален приоритет
- Без приоритет

16. Можете ли да предоставите пример за това как предлагаме множество учебни пътеки или гъвкави опции за планиране, за да приспособим различни профили на обучаеми?

.....

17. Как предоставяме възможности за самонасочено обучение и индивидуализирана подкрепа?

.....

Фаза 3 – Оценка

Критерий 1: Методи за събиране на данни

18. Колко ефективни и подходящи са методите, използвани за събиране на данни по време на фазата на оценка?

- Много ефективен и подходящ
- Умерено ефективен и подходящ
- Минимално ефективен и подходящ
- Неефективно и неуместно

19. Можете ли да предоставите пример за това как използваме анкети за събиране на обратна връзка от обучаеми и заинтересовани страни?

.....

20. Как анализираме записите за представяне и резултатите на участниците?

.....

Критерий 2: Приобщаване и справедливост в оценката

21. До каква степен процесът на оценяване гарантира приобщаване и справедливост за всички участници?

- Силно приобщаващ и справедлив
- Умерено приобщаващо и справедливо
- Минимално приобщаващо и справедливо

- Не е приобщаващо и справедливо
- 22. Можете ли да дадете пример за това как осигуряваме разумни условия за обучаеми със специфични нужди по време на оценяване?**
- .....

- 23. Как да гарантираме, че методите за оценка не поставят неволно в неблагоприятно положение никоя конкретна група?**
- .....

Критерий 3: Прозрачност и комуникация

- 24. Колко прозрачен и ясен е процесът на оценяване за всички заинтересовани страни, включително учащи, преподаватели и външни партньори?**

- Много прозрачно и ясно
- Умерено прозрачен и ясен
- Минимално прозрачен и ясен
- Не е прозрачно и ясно

- 25. Можете ли да дадете пример за това как съобщаваме критериите за оценка и очакванията на обучаемите предварително?**
- .....

- 26. Как да предоставяме редовни актуализации за напредъка и резултатите от оценката на всички заинтересовани страни?**
- .....

Фаза 4 – Последващи действия

Критерий 1: Планиране и изпълнение на действие

- 27. Доколко сме фокусирани и ефективни в разработването и изпълнението на планове за действие за справяне с идентифицирани области за подобрене или нови цели?**

- Много фокусиран и ефективен
- Умерено фокусиран и ефективен
- Минимално фокусиран и ефективен
- Не е фокусиран и ефективен

- 28. Можете ли да дадете пример за подробен план за действие с конкретни задачи, отговорници и срокове за изпълнение?**
- .....

- 29. Как да разпределим ресурси в подкрепа на изпълнението на идентифицираните подобрения?**

.....
Критерий 2: Мониторинг на промените

30. Колко добре сме установили механизми за наблюдение и проследяване на напредъка на въведените промени?

- Много добре установен
- Умерено установен
- Минимално установени
- Не е установено

31. Можете ли да дадете пример за това как извършваме редовни оценки на напредъка, за да гарантираме, че планираните подобрения са на път?

.....

32. Как използваме ключови показатели за ефективност, за да измерим въздействието на въведените промени върху резултатите на обучаемите?

.....

Критерий 3: Ангажираност на заинтересованите страни в последващи действия

33. До каква степен заинтересованите страни участват активно в процеса на проследяване, включително участието им в дискусии и анализи?

- Активно ангажиран
- Донякъде ангажиран
- Минимално ангажиран
- Не е ангажиран

34. Можете ли да дадете пример за това как свикваме редовни срещи или форуми със заинтересовани страни за преглед на напредъка?

.....

35. Как да насърчим активното участие на индустриалните партньори в оценката на уместността на актуализациите на програмата?

.....

Проект по програма Еразъм+ „Създаване на инструмент за осигуряване на качество на самооценка в неформалното обучение на възрастни“, № 2022-1-LT01-KA220-ADU-000085541.

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Национални агенции. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Национална агенция.